

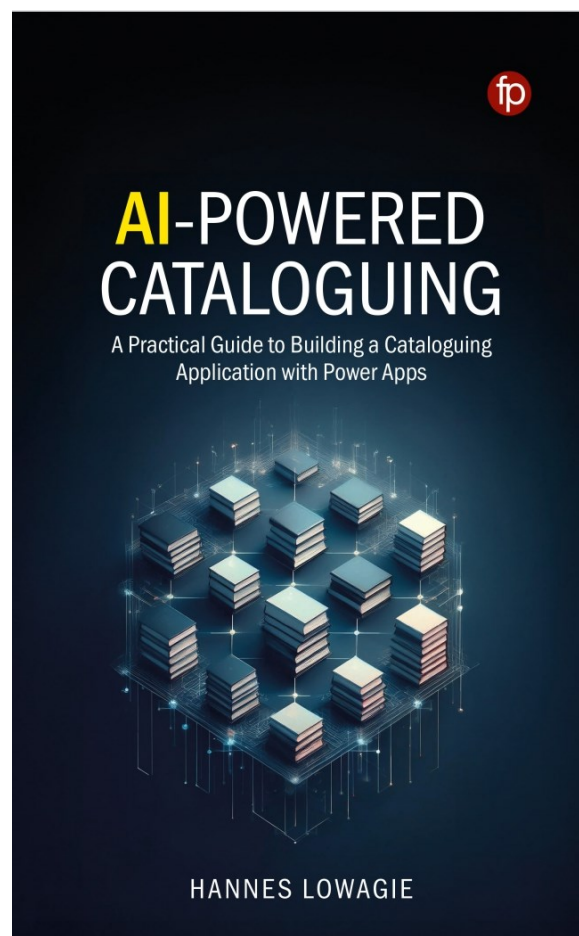
Lana Krišto Lončarić
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
lkristoloncaric@nsk.hr

ISSN 1845-2434
[CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

AI-Powered Cataloguing : A Practical Guide to Building a Cataloguing Application with Power Apps / Hannes Lowagie. London : Facet Publishing, 2025.

ISBN: 9781783308095

Prikaz

Naslovnica je preuzeta s mrežne stranice [nakladnika](#)

Knjigu *AI-Powered Cataloguing: A Practical Guide to Building a Cataloguing Application with Power Apps* (u slobodnom prijevodu *Katalogiziranje uz pomoć umjetne inteligencije: Praktičan vodič za izradu aplikacije za katalogizaciju pomoću platforme Power Apps*) izdao je Facet Publishing 2025. godine. Autor Hannes Lowagie voditelj je Agencije za bibliografske informacije u belgijskoj nacionalnoj knjižnici KBR, a u knjizi prenosi iskustvo razvoja aplikacije za katalogizaciju temeljene na umjetnoj inteligenciji u svrhu projekta retrospektivne katalogizacije. Predgovor je napisala ravnateljica KBR-a Sara Lammens. Knjiga je podijeljena u šest poglavlja kojima prethodi uvod, a opremljena je bibliografijom citiranih radova i kazalom.

U uvodu autor opisuje kako je došlo da razvoja ideje za aplikaciju temeljenu na umjetnoj inteligenciji koja bi se primijenila u projektu retrospektivne katalogizacije. Ova knjiga zamišljena je stoga kao sveobuhvatan vodič za izradu automatizirane aplikacije ili radnog procesa koji su prilagođeni potrebama određene ustanove ili zbirke. Napominje se da će fokus biti na alatima Power Platform. Knjigom se želi transformirati način kojim pristupamo katalogizaciji, kao i pomoći čitateljima pri upotrebi umjetne inteligencije u rješavanju problema nekatalogiziranih zbirki i obogaćivanju metapodataka.

Prvo poglavlje naslovljeno je *Cataloguing Today and in the Future* i obrađuje područje katalogizacije i metapodataka iz aspekta teorije. Najprije se objašnjava važnost katalogizacije i njezina svrha te uloga metapodataka u različitim kontekstima. Autor zatim identificira ključne elemente kataložnih zapisa te daje pregled relevantnih međunarodnih standarada i formata. Osvrće se na interoperabilnost te dijeljenje podataka. Naglašava se i važnost inkluzivnosti u bibliografskim zapisima te govori o ulozi umjetne inteligencije u promoviranju inkluzivnosti. U sljedećem segmentu uspoređuju se tradicionalne metode katalogizacije sa suvremenim pristupima u kojima se primjenjuje umjetna inteligencija. Autor daje savjete vezane uz automatiziranje i unapređivanje radnih procesa s naglaskom na porast točnosti, a spominje se i uloga katalogizatora u novom okruženju.

U drugom poglavlju naslovljenom *Getting Started with the Power Platform Ecosystem* autor daje savjete vezane uz početak rada u ekosustavu Power Platform, odnosno upućuje na koji način knjižničari i arhivisti mogu unaprijediti svoje radne procese koristeći sastavnice (alate) ekosustava Power Platform. Opisani su alati: Power Apps, Power Automate, Power BI, Power Pages, Copilot Studio, Dataverse i AI Builder. Autor također nudi praktične savjete vezane uz licenciranje.

Integracija umjetne inteligencije (engl. *Integrating Artificial Intelligence*) tema je trećeg istoimenog poglavlja. Autor izlaže detaljne upute za korištenje alata Microsoft AI Builder koji omogućava jednostavnu integraciju umjetne inteligencije u aplikacije i radne procese. Poglavlje donosi konkretne smjernice za nekoliko mogućih primjena kao što su ekstrakcija strukturiranih podataka iz nestrukturiranih dokumenata, predmetno označivanje, ekstrakcija

entiteta i ključnih pojmova te stvaranje inkluzivnih metapodataka. Dane su i konkretne smjernice za korištenje modela.

U četvrtom poglavlju pod naslovom *Building the Cataloguing Application* opisana je izrada aplikacije za katalogizaciju. Kod planiranja aplikacije za katalogizaciju najvažnije je definirati njezinu primarnu namjenu, a autor predlaže konkretna pitanja koja je preporučljivo postaviti kako bi se lakše odredila uloga aplikacije. Osim toga, naglašava se važnost kvalitetnog dizajna korisničkog sučelja pri čemu je potrebno uzeti u obzir jednostavnost, način unosa metapodataka, funkcionalnost pretraživanja, intuitivnost dizajna i mehanizme za davanje povratnih informacija. Razmatraju se i načini implementacije ključnih značajki aplikacije kao što su skeniranje i učitavanje slika te izrada datoteka i spremanje podataka. Naposljetku, autor korak po korak opisuje izradu aplikacije za katalogizaciju. Vodič je namijenjen knjižničarima koji (možda) nemaju tehničko znanje o programiranju, ali žele unaprijediti radne procese pomoću automatizacije i prilagođenih aplikacija.

Implementacija i održavanje aplikacije za katalogizaciju obrađeni su u petom poglavlju naslovljenom *Deploying and Maintaining the Cataloguing Application*. Poglavlje donosi smjernice za korištenje izrađene aplikacije unutar organizacije. Autor opisuje tri koraka vezana uz implementaciju aplikacije, a to su: 1) stvaranje zasebnih okruženja – razvojnog, testnog i produkcijskog; 2) dodjeljivanje sigurnosnih uloga – razvojni tim, krajnji korisnik i administrator; 3) izvoz i uvoz. Bavi se i održavanjem te ažuriranjem aplikacije kako bi se osigurala njezina funkcionalnost, dugoročnost i sigurnost. Neki od opisanih postupaka podrazumijevaju redovito pregledavanje i ažuriranje procesa i aplikacije uključujući uvažavanje prijedloga korisnika, zatim praćenje performansi aplikacije, testiranje prije implementacije, izradu dokumentacije, pružanje edukacije i podrške, rješavanje čestih problema itd. Na kraju poglavlja autor predlaže ostale mogućnosti primjene alata Power Platform unutar sektora GLAM koji obuhvaća galerije, knjižnice, arhive i muzeje, ali i izvan toga sektora. Prijedlozi se odnose na upotrebu umjetne inteligencije kod obrade dokumenata za ekstrakciju metapodataka kako bi građa bila dostupnija i kako bi se mogla bolje organizirati. Primjeri primjene uključuju ekstrakciju sadržaja serijske građe kako bi korisnici mogli po naslovu locirati zasebne članke unutar časopisa, zatim ekstrakciju zadanih elemenata iz osobnih pisama, dnevnika, novina, pravnih dokumenata, razglednica i mnogih drugih vrsta građe.

Posljednje poglavlje donosi zaključak u kojemu autor poziva čitatelje na korištenje opisanih alata te da na taj način aktivno sudjeluju u transformiranju katalogizacije. U njemu naglašava i to da suradnja pruža mogućnost razvoja novih rješenja i pronalazak najboljih praksi. Ova knjiga obiluje korisnim praktičnim savjetima za primjenu konkretnih alata u praksi i vrijedan je izvor informacija katalogizatorima, ali i djelatnicima knjižnica, arhiva i muzeja općenito, kao i informatičkim stručnjacima zaposlenim u baštinskom sektoru.